

İSVİÇRE'DE YEREL RADYO: YERELLİĞİN SINIRLARI*

Çev. Ceyhan KANDEMİR**

Local Radio in Switzerland the Limits of Localism

This study is about evolution of local radio in Switzerland, analyzes the experiment's consequences, and examines what the Swiss experience means in the larger context of local broadcasting in Europe. The problems of establishing and regulating localism in a medium; Nature and limitations of the study; The reality of Swiss local radio.

Key words: Local broadcasting, local radio in Switzerland, local radio broadcasting, local culture, local programming.

.....

İsviçre yerel radyoyu deneysel bir bazda 1983 yılında getirdi. 1988 yılında deneysel süre bittiğinde, radyonun yerel kültürleri nasıl yansıtılabileceği ve yansıtmayabileceği ile ilgili ve 1983'e kadar ticari olmayan bir aracın ticari yönlerini düzenleme sorunları üzerine çok şey öğrenildi. Bu tanımlayıcı çalışma

* Çevirisi yapılan metin : Donald R. Browne, *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, Fall91, Vol.35 Issue 4, p449,16p,1 chart.

** Arş. Gör. Dr., Ceyhan Kandemir, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon Sinema Bölümü

İsviçre'deki yerel radyonun köklerini ve evrimini izliyor, deneyin sonuçlarını tahlil ediyor ve İsviçre tecrübesinin Avrupa'daki daha geniş bir yerel yayın içeriğinde ne ifade ettiğini inceliyor.

İsviçre Konfederasyonu, tüm Avrupa ulusları içerisinde en geleneksel-bağlı olma ününe sahip. İsviçre ayrıca, yerel hükümetin ulusal işlerde büyük bir rol oynadığı ve yüksek derecede vatandaş katılımını ön plana çıkaran bir ulus olarak da üne sahiptir. Önceki durum yerel radyo yayınının ülkeye gelmesinin yavaş olduğunu açıklamaya yardım edebilir; ikincisi radyo yayınına ilk izin verildiğinde aldığı biçimleri izah etmeye yardım edebilir. 1983'ten 1988'e kadar beş yıllık deneysel sürecinde İsviçre'nin yerel radyo deneyimi incelemesi, birkaç yazar tarafından (Emery, 1969; Head, 1985, Rosen, 1988) ileri sürülen savlara daha çok ışık tutabilir, öyle ki her ulusal sistemin sıklıkla bu uluslardaki politik, ekonomik ve kültürel etkilerle bağlantılı olan benzersiz özellikleri vardır. Bu ayrıca, çoğu Avrupa ulusu için epeyi yeni bir fenomen olan yerel radyonun nasıl toplum içinde yerini bulduğunu ve eski medyanın yanında yerini alma çabalarını anlamamıza yardım edebilir.

Sonuçta bu çalışma, sadece İsviçre'de değil ama Avrupa'nın çoğu yerinde böyle bir geleneğin neredeyse var olmadığı bir ortamda yerelliği kurmanın ve düzenlemenin sorunlarının açık bir resmini verebilir. Yerel radyo son yirmi senede tüm Batı Avrupa'da hızla gelişmiş ve birçok biçim almıştır: İskandinavya'da narradio (Browne, 1984); Almanya'da yerel istasyonların yanı sıra yerel patlak veren periyotlarıyla tüm eyaletlerde ticari istasyonlar; 1990'a kadar Büyük Britanya'da ve İrlanda Cumhuriyeti'nde ticari radyolar için yerel tekel yapı (genellikle Pazar başına bir istasyon); yerel istasyon fazlalığı;

Fransa ve İtalya’da, ancak birkaç toplumsal radyo operasyonlu çoğu ağırlıklı olarak ticari olan istasyonlar; ve Hollanda’da kablolu radyo yerleri (Browne, 1988; Lewis&Booth, 1990).

Çalışmanın Özelliği ve Sınırlamaları

Bu çalışma ağırlıklı olarak, yazarın 5-16 Eylül, 1988 arasında gözlem ve röportaj yapmak için ziyaret ettiği 11 İsviçre yerel radyosu ve birkaç araştırma raporu özetine (Baeriswy & Corboud, 1986; Bonfadelli, Gollmer&Haettenschwiller, 1984; Casanova, 1984; Fleck, 1988; Langenbucher, 1989; Oetterli, 1984; Saxer, 1989; Schanne, Diggelman&Luxinger, 1989) dayanmaktadır. Dinleyici büyüklüğü ve düzenleme hakkında çok az kesin bilgi vardı: İsviçre dinleyici araştırma şirketi AG für Werbemittelforschung (WEMF) 1986’da çoğu istasyon için dinleyici sayıları üzerine rakamlar verdi (Gong 1988) ama istasyonların karşılaştırmalı popüleriğine dair hiçbir gösterge yoktu. Yerel istasyonlar üzerine gazete haberleri toplaması vakit alacak olsa da yararlı bir bilgi kaynağı olabilirdi, ama çoğu istasyon personeli işaret etti ki yerel gazeteler, ticari kazanç için gazetelerin rekabet olarak gördüklerine pek eğilimli değillerdi. Bu çalışma sadece; deneysel sürecin sonu, 1988’e kadar gidiyor.

Kısa Bir Tarihçe

Diğer birçok Avrupa ulusu gibi İsviçre de 1920’lerde yönsüz bir radyo gelişimi sürecinden geçti. Yüzyıl devrinin çok kısa bir süre sonrasında 1920’lerin başlarına kadar aktif olan amatör deneyiciler 1922 yılının sonu ve 1923 yılının başında, radyo kulüplerine ve radyo derneklerine yol verdi, bunların çoğu bu

amatörler tarafından kurulmuş ve/veya desteklenmiştir. İstasyonlar genellikle kısa periyotlarda ve canlı müzik performanslarının, fonograf plakları ve kısa haber yayınının dahil olduğu programlar yayınlıyordu. İlk başta, kulüp ve dernek üyelerinden bağışlarla mali olarak destekleniyorlardı ama 1924'te hükümet 10 Frank'lık bir dinleyici izin ücreti koydu. İstasyonlar, yasa tarafından yasaklanmamış olmasına rağmen, reklam yayımlamadılar (Emery, 1969).

1926'da mevcut olan beş istasyon –Zurich, Lausanne, Geneva, Bern ve Basel- ortak bir birlik oluşturdular, Swiss Radio Union, ama bu program değişimi için bir araç olmaktan daha çok, fikirlerin değiş tokuşu ve ortak sorunların tartışılması için bir forum olarak işlev gördü. ST. Gallen ve Lugano'nun orijinal beşe katıldığı yıl olan 1930'da yedi istasyon vardı, ve her istasyon belli bir bölgeye hizmet veriyordu. Yayılma ulusun coğrafi ve dilbilimsel olarak iyi bir kapsama ulaştı, bu planlı olmaktan çok rastlantı sonucu olmuş gibi görünse de. 1922'de radyoya resmi izin vermek için yasal yetki isteyen İsviçre hükümeti önyargılı herhangi bir plana göre bunu yapmadı ama sadece ilgili tarafların başvurmasını bekledi (Emery, 1969; Schweizerische Radio-und Fernsehgesellschaft, 1971).

1930 yılının sonunda, ferdi istasyonlara ve aşağı yukarı 100.000 ücret-ödeyen ev halkına şu açıkça görülüyordu ki kulüp-ve-dernek-tarafından-işletilen sistemin hizmet kalitesi ve niceliği sağlamakta ciddi kısıtlamaları vardı. Radio Union'la çalışmış olmanın deneyimi, daha yüksek bir ortaklaşa çalışma düzeyinin daha çok ve daha iyi hizmet sağlama sorunları için uygulanabilir bir çözüm olabileceğine ferdi istasyonları ikna etmelerine yardım etti;

böylelikle Şubat 1931’de Swiss Broadcasting Corporation (SBC)’ın oluşturulmasına karar verdiler. Mevcut tüm istasyonlar birliğe katıldı ve birlik hızla, ulusal bir düzeyde merkezileştirilmiş bir yönetim ve daha çok hizmetin tedariki dahil olmak üzere, daha ulusal bir karakter geliştirdi. Swiss Post Office (PTT) zaten ücret toplanmasından ve teknik hizmetin gözetim ve denetiminden sorumluydu; şimdi bu servislerin işletimi ve muhafazasıyla doğrudan meşgul hale geldi; ve bunların ülkenin her bölgesine yayılmasından sorumluydular –dağlık İsviçre’de büyük bir iş. Kısaca, radyo daha önce olduğundan daha ulusal hale geldi, ülkenin üç büyük farklı dillere ait bölgesine rağmen –Kuzeyde ve Doğuda Almanca (aslında lehçe ve Almanca’nın ayrı-ama-ona benzeyen bir biçimi olan Schwyzerdutch), Güneyde İtalyanca, Batıda Fransızca– hepsinin bölgesel hizmetleri vardı ve tek bir ulusal istasyon yoktu (Schweizerische Radio-und Fernsehgesellschaft, 1971).

Bu sistem bir sonraki 40 yıl değişmeden devam etti. 1953’te televizyon geldi ve 1956’da FM’den ikinci bir radyo hizmeti geldi, ama temel-radyo yapısını değiştirmediler. Daha başka bölgesel ve linguistik gruplar 1965’te SBC’in (Swiss Broadcasting Corporation) Genel Kurulu’na üyelik kazandı, ama bunlar için yeni hiçbir stüdyo hizmeti yapılmadı. Reklamlar 1965’te televizyonda yayınlandı ama radyoda değil, ve yerel basını korumak için ulusal-pazarlı ürünler ve hizmetlerle sınırlandırıldı. Üç bölge servisinin radyo program çizelgeleri genelleştirilmiş materyal üstünlüğü gösterdi – yani, bölgenin ve hatta ulusun dışından çıkan materyal. Genelleştirilme özellikle haberleri ve müziği kapsadı; okullar ve çocuklar için programların yanı sıra röportaj ve tartışma

programların aslında genellikle bölgesel ve ulusal olmasına rağmen tüm çizelgenin küçük bir oranını oluşturuyordu- 1966'da ilk ya da İkinci Programda ancak %20. Belli yerel olayların bölgesel istasyonlardan yayın alanı almasına rağmen stüdyoları olan yedi şehirde bile gerçek yerel yayınlar için bir tarafa konulmuş kesin periyotlar yoktu (Emery, 1969).

"Yerellik" yönündeki baskılar 1960'larda ve 1970'lerin başında Batı Avrupa'nın çoğu yerinde gelişti. İsviçre'nin uzun zamandır hükümetinde yerelliğin geleneği vardı ve çoğu cemiyetin en azından bir gazetesi vardı. O zamanlar yerel radyo istasyonlarını destekleyen çok az bir kanı vardı ve Büyük Britanya ve bazı İskandinavya ulusları örnekleri bayağı uzak görünmüş olmalıydı. Ama İtalya'daki "radyo devrimi" bir başka mesele, en azından İtalya'ya sınırı olan İtalyanca konuşan Ticino bölgesi için. Ticino'nun güney tarafından bir saatlik tren uzaklığında Milan ile ve Ticino'nun yamacında İsviçre-İtalya sınırını belirleyen ve FM vericileri için mükemmel konum olarak hizmet gören dağlarıyla Ticinolu'lar kısa zamanda başka bir tür radyonun farkına vardılar. Radyonun çoğu, özellikle müzik yerel değildi ama bazıları yereldi, belirli şehirlerdeki radyo istasyonlarının kimliği dahil. Bu İsviçre'de yaygın uygulama değildi.

Ticinolu'lar ulusun toplan nüfusunun %10'undan azını oluşturduklarından ve birçok İsviçreli tarafından bir başka ülkenin parçası olarak görüldüklerinden, tüm İsviçre kanı manzarasında yerel radyo için çok büyük bir fark yaratmamış olabilirdi. Ama İsviçre televizyon gazetecisi ve gazete editörü Roger Schawinski nüfusu 400.000 olan ulusun en büyük şehri Zürih'e ulaşmak için İtalyan durumunu kullanmanın bir yolunu buldu(gördü). Schawinski

İtalya’dan çalıştırılan özel bir İsviçre istasyonu oluşturmak için Birleşik Devletler’e ve bazı İtalya özel radyo istasyonlarına yaptığı ziyaretlerden esinlenmişti. Bazı harita, deneme ve hata keşfinin yardımlarıyla kuzey İtalya’da, Zürih’e sinyal gönderebileceği bir dağ -Pizzo Groppera- buldu. İsviçre ve İtalyan yatırımcılardan mali destek aldı, 25 kilowatt’lık FM vericileri satın aldı, Como, İtalya’da tam İsviçre’nin en güneydeki sınırının karşısında bir radyo kurdu ve 12 Kasım 1979’da yayına çıktı. İstasyonu Radio 24 (böyle adlandırıldı çünkü hiçbir SBC servisi yapmıyorken bu radyo günde 24 saat yayındaydı), çoğunlukla popüler müzik programı yapıyordu ama bazıları genel ilgi, diğerleri de özellikle Zürih bölgesindeki dinleyicileri hedef alan haber yayını, tartışma ve röportajları da yayımlıyordu (Schawinski, tarihsiz). İsviçre hükümeti, istasyon yayına başladıktan epeyi önce Schawinski’nin keşiflerini haber almıştı ve Radio 24 için izin vermeyi reddetmeleri için diplomatik yollardan İtalyan hükümetine baskı uyguladılar. Bu ilk çabalar başarısız oldu ama 1981’de başarılı oldular- kısaca.

Schawinski İtalyan Anayasa Mahkemesi’ne başvurdu ve Mayıs 1982’de tekrar yayına başlamak için onay kazandı. Schawinski, İsviçre ve İtalyan yetkililer arasında ve içindeki mücadele İsviçre’deki basında çok fazla yer aldı ve yenmek şöyle dursun alenen yetkililere karşı koyan kimseye alışık olmayan yurttaşları arasında Schawinski’nin kendisi bir nevi William Tell imajı kazandı.

Halkın ilgisi kendi başına daha geniş bir skalada yerel radyo için bir istek yarattı, bu istek genel halk tarafından çok iş dünyasındakiler tarafından hissedilmiş olsa da. Şimdi bir özel radyo yürürlükteydi, diğerlerinin olmaması için hiçbir mantıklı neden

görünmüyordu ve bazı durumlarda halk kesimleri tarafından desteklenen, olası yatırımcılardan ve yayımcılardan gelen baskı, resmi bir yerel özel radyoya olası izin düşüncesine yol açtı. Bu daha sonra 5 yıllık deneysel bir döneme izin veren bir yasa olan Rundfunkverordnung (RVO)’un 1983’te yürürlüğe girmesine yol açtı.

Eğer olası yatırımcılar ve yayımcılar şimdi, bir defasında Lord Thomson’un Büyük Britanya’daki bağımsız televizyona gönderme yaparak ifade ettiği gibi “para basmak için izin”e sahip olduklarını düşündü idilerse fena halde yanılmışlardı. Yasa karın yanı sıra reklam ve verici gücü üzerinde katı kısıtlamalar getirmişti. İzinler tüm ulusta geniş bir yerel radyo dağıtımı elde etmek için eşit bir şekilde dağıtılmıştı ama tek bir servis 20 kilometre yarıçapını geçemiyordu. Çoğu potansiyel yatırımcının yerel radyoya ilgilerini çeken reklam günde 15 dakikayla sınırlandırmıştı ve pazarları veya ulusal tatillerde hiç reklam yoktu; ayrıca reklamı yapılacak ürün ve hizmet çeşitleri üzerinde de sınırlamalar vardı. Reklam zamanı satmayla ilgili olarak istasyonlar birbirleriyle işbirliği yapabiliyordu ama program materyali değişimini yönetmek için bir seri karmaşık sınırlamaya tabi idiler (Diseren&Rostan). Geçen on yılda ticari yayına ruhsat vermeye dair Avrupa’nın karakteristik bir yaklaşımı olmasıyla İsviçre günlük yerel ticari radyo düzenlemesi için asgari düzeyde hazırlık yaptı. Olağan görevleri, ulaşım ağı ve elektik gücünü kapsayan idari bir daire olan EVED (Eidgenössisches Verkehr und Energiewirtschafts Department)’e hangi koşullarda kime izin verileceğine karar verme ekstra sorumluluğu verildi. EVED ayrıca bu şartların veya geçici yayın kanunun tüm izin şartlarının (neredeyse tamamen reklam uygulamalarıyla ilgili)

ihlalinin saptayıcısı olacaktı. EVED personelinin hiçbirinin bu tip bir izinle ilgili deneyimi yoktu ve İsviçre yerel radyo yayın personeline göre de sadece birkaç yayımcılık alanı ile ilgili herhangi bir şey öğrenmeye çabalamıştı [1]. Zamanlarının çoğunu diğer aktivitelere harcadıklarından yayımcılık yönetmeliğinde daha çok uzmanlaşmak için az bir motivasyon vardı. Bunu yerine EVED şikayetleri dikkatlerine getirmeleri için halka ve özel çıkar gruplarına (çoğunlukla yazılı basın ve reklamcılar) güvendidiler. Halkın çoğu şikayetlerin sunumuna ilişkin çok az bilgiyle donatılmıştı, çoğu istasyondan şikayet kuruluna sahip olmaları istenmiş olmasına rağmen (Diserens&Rostan, 1984). Sonuçta yazılı basın ve reklamcılar yılda toplam birkaç düzineden fazla olmayan çoğu şikayetten sorumlu oldular. Düzenlemeler hem ne talep etmedikleri açısından olduğu kadar hem de ne talep ettikleri açısından önemliydi. Yeni istasyonların haber programları yapmaları talep edilmiyordu ve birkaç istasyon da yapmadı. Ne, ne kadar (ya da ne kadar az) yerel programın olması ne de nasıl bir kesin özelliğin olması gerektiğine dair belirli bir gösterge vardı. Başvuranlardan ne tür bir program kullanmaları beklendiğini göstermeleri isteniyordu ve bu genel sözden mesul tutulabiliyorlardı. Ayrıca, EYED tarafından herhangi bir zamanda istenebilecek olan programlarının 30 günlük bandını tutmaları tüm istasyonlardan istenmişti ama EVED personel eksikliği nedeniyle, rasgele ya da yıllık teftişlerin katı olabildiğini mümkün kılmadı – ve istasyon personeline göre değillerdi de.

1983 yasası yerelliğin ihtiyacına ilişkin birkaç madde içeriyordu. Yine de tüm istasyonlardan izin durumu için maddelerin tümünü izlemeleri istenmemişti. Örneğin; madde 3, bend "a" ile

“ülkenin değişik bölümleri için, ister [toplum] ihtiyaçlarına cevap verecek mevcut iletişim araçlarının ya da tamamlayıcı iletişim araçları ve haber programları yaratmak için gerekli olan istasyonun kurulması” gerekiyordu. 40 ruhsatlı istasyondan 34’ünün bu yükümlülüğü vardı. Başka bir yönergede “40 istasyondan 33’ünün “Dinleyicilerin hangi ölçüde program prodüksiyonunda faal bir rol alabileceğini saptamaları” gerekirken (madde 3, bend “e”), “Toplum yaşamı üzerindeki etkilerini (radyoların) tespit edin” (madde 3, bend “ic”), 40 istasyondan sadece 28’inin böyle yapması istenmişti.

Neden bazı istasyonlara belirli yükümlülükler verilirken diğerlerine verilmediğine dair belli bir neden yoktu. Daha da fazlası gerekli delil tipleri ya da delilin arz yolu olarak hiçbir yol gösterme verilmemişti ve iyi ya da kötü bir şekilde yapıyor olmanın cezası ya da ödülü yoktu. Bu nedenle, ruhsat sistemi açıkça gösterilmiş olan yerel radyonun toplum hayatını takviye etmeye ve ifade çeşitliliğine katkıda bulunmaya hizmet edeceğine dair isteği yerine getirmede çok az şey yaptı. (Diserens&Rostan, 1984)

Deneyin alışılmamış özelliklerinden biri gelişimi ile ilgili araştırmalar için fonların iptal edilmesiydi. Profesör Ulrich Saxer’in önderliğindeki ve RVO (Radio Experiment) Refakatçi Araştırma Çalışma Grubu olarak bilinen bir araştırmacılar grubu yeni araçtan halkın beklentilerinden yerel radyonun mali durumuna kadar değişen konular üzerine birtakım raporlar hazırladı. Çalışma Grubu 1986’da bir ara rapor (Casanova&Schanne, 1986) ve 1989’da da nihai bir rapor (Langenbucher, 1989) çıkardılar.

İsviçre Yerel Radyo Gerçeği

1983 kanununun izleyen tasarısında, 200 aday arasından 40 yerel radyo istasyonu ruhsatlandırıldı: 2 İtalyanca-konuşan İsviçre'de, 13 Fransızca-konuşan İsviçre'de ve 21 Almanca (Schwyzerdutsch)-konuşan İsviçre'de, Fribourg/Freiburg ve Biel/Bienne'de artı Fransızca/Schwyzerdutsch iki dilli istasyon (bakınız Tablo 1). İstasyonlardan dördü ticari değildi. İstasyonlardan dördü Zürih'te bulunuyordu, iki tanesi Geneva, Lausanne ve Bern'de ve bir tanesi de geri kalan cemiyetlerde. Neredeyse tüm istasyonlar 1983'teki yasa tasarısını izleyen ilk senede yayına başladılar, her ne kadar Mendrisio'daki Radio 3iii 1987'ye kadar yayına başlamadıysa da. Ruhsatlı istasyonlardan beşi yazarın 1988 Eylül'ündeki alan çalışmasının tarihine kadar yayına başlamamışlardı. La Chaux-de-Fonds'daki Radio Hospital (Hospital Radio) sadece kablodan radyo sinyali veriyordu; diğer tümü havadan operasyonlardı.

Küçük olmasına rağmen (16.000 mil kare) İsviçre son derece farklı bir ulus. Üç dil grubu (dördüncüsü Romansch nüfusun %1'inden biraz fazla kişi tarafından konuşuluyor) ve iki büyük dini grubundan (Roman Katolik ve Protestan, ikincisi ağırlıklı olarak Lutheran) başka özellikle Almanca konuşan bölgelerde lehçelerde birçok yerel farklılıklar vardır. Ayrıca özellikle birçok popüler müzik, hikaye anlatma, dans, dini ve sivil kutlama yerel formları vardır. Yerel hükümet ulusal politik sistemin çok önemli bir unsurudur (Schmid, 1981). Kısaca, bölgesel ve yerel kültür ve hükümet kapsam alanı için geniş bir faaliyet alanı var. Yukarıda da belirtildiği gibi 5 yıllık deneysel süreç yerel radyoların finansal gücünü ve toplumsal hayatın katkılarını bağımsızlık şartları bağlamında test

etmek üzere tasarlandı. Tahmin edilebileceği gibi her iki kategorinin de sonuçları birbirinin içine girmiştir.

Masrafları Karşılama

Çoğu özel radyonun gelirlerinin çoğunu reklamdaki elde etmeleri beklenirdi. Önemli bir istisna Bern kantonal hükümeti tarafından ağırlıklı olarak sübvans edilen (paraca desteklenen) Radio Jura Bernois idi. Açıkça söylemek gerekirse ticari olmayan beş istasyon vardı. Zürih'teki Radio Riesbach ve ALR (Alternatives Local Radio) en çok dinleyici bağışlarına ve gönüllü çalışmaya bel bağlamıştı, Fribourg/Freiburg'daki Radio Sarine de böyle yaptı, La Chaux-de-Fonds'daki Radio Hospital hastane ve gönüllüler tarafından ve Carouge'daki Radio Cite büyük ölçüde tek bir yardımsever birey tarafından desteklenirken.

Özel yatırımcılar ticari istasyonların çoğuyla ilgiliydiler ve buna supermarket sahipleri, matbaacılar, restoran ve diğer küçükten orta ölçekli işler dahildi, bunların çoğu İsviçreliydi. Avrupa'daki çoğu özel radyonun tersine gazetelerin yatırım yapılmasına izin verilmiyordu. Çoğu yatırımcı bunu kesinlikle bir para kazanma girişimi olarak görüyordu, yine de desteklerinin gelişeceği iyi niyetiyle bunu birkaç kişi yaptı. Aralarında ünlü olan Zürih'teki Radio 24 ve Radio Z, Basel'deki Radio Basilisk, Lucerne'deki Radio Pifatus, Bern'deki Radio Extra BE, Rotkreuz'daki Radio Sunshine, St. Gallen'deki Radio Aktuell, Winterthur'daki Radio Bulach ve Delemont'daki Frequence birkaç istasyon epeyi karlı hale geldi. Ama istasyonların büyük çoğunluğunun son noktaları buluşturmada zorlukları vardı. İki neden ağır basıyor gibi görünüyordu. Birincisi İsviçreli reklam

uygulamalarında epeyi tutucu olma eğilimindeydiler. Yerel bir düzeyde hiç örnek olmadığından bu radyo reklamcılığı için çok doğruydular. Bu hem alışılmadık hem de denenmemiş bir değerdi. İkincisi, ve en az o kadar önemli, radyo üzerindeki mali kısıtlama seti gelişimi için büyük bir engeldi. Beş yıllık deneme süresine izin veren kanun tasarısı parlamentoda tartışmaya getirilince gazeteler yoğun bir lobi yaptılar. Yazılı basın İsviçre’de güçlü bir lobi gücüdür ve genellikle istediklerini elde ederler (radyoya yatırım yapmaya izin verilmemesi bir yana): reklam yayını üzerindeki sert zaman sınırlamaları (ilk başta günde 15 dakika, bu 20 dakikaya çıkartıldı ve daha sonra 1988’in başında 25 dakikaya çıkartıldı); birçok istasyonda bir reklamın aynı anda yayımlanmaması; politik ve dini “propaganda”nın yapılmaması; kiralık emlak, istihdam hizmeti, kullanılmış arabalar, alkollü içecekler ya da tütün ürünleri reklamı yapılmayacak; fiyat karşılaştırmaları yok; fosfat temelli sabun tozunun reklamları yapılmayacak (muhtemelen çevreciler yaptıkları lobinin bir sonucu) (Gong, 1988; Oetterli, 1984). Kısıtlanmış listedeki reklam çeşitlerinin birçoğuna toplumun geniş sektörlerinin özel bir ilgisi vardı, yerel radyoda bunların olmayışı dinleyicilere yerel radyo yayınlarını takip etmeleri için eksi bir neden oluyordu. Ayrıca, yerel radyoyu inceleyen araştırma ekibinin bir üyesinin işaret ettiği gibi reklamdan doğan ılımlı gelir “gazetecilere de para ödenmesi gerektiğinden muhtemelen radyoya gelişmesi için bir katkıda bulunmuyordu” (Casanova, 1984:9).

Bazı stasyonlar fon-toplama taktikleri tertipletiler. Birkaçının, her biri birkaç bin üyelik dinleyici kulüpleri vardı. 10\$’dan 20\$’a kadar olan kulüp ücretleri istasyonun gelirlerine büyük ölçüde (bir şey) katmadı ama yerel işleri etkilemiş gibiydiler,

bunlardan bazıları kulüp üyelerine indirim sundular ve ayrıca istasyonda reklamları yapıldı. Birkaç istasyona işlerin bahsinin edilmesi karşılığında bazı işleri belirli şovların masraflarına destek olmaları için ikna etti (yani, İsviçre'de yasa dışı olan sponsorluk). Bazı istasyonlar, rock konserleri ve spor yarışmaları gibi para kazandıran olaylara ev sahipliği yaptı. Ticari istasyonlardan birkaçı gönüllülerin hizmetleri ve öğrenci stajlarından yararlandılar. Sonuç olarak, en küçük istasyonlardaki tam gün çalışan personelin çoğu (Buchs'daki Radio Jura Bernois'de üç, Radio Gonzen'de altı) düşük maaş alıyorlardı.

Yukarıda bahsedilen mali açıdan daha başarılı olan istasyonları neredeyse hepsi Almanca konuşan İsviçre'de konuşlandırılmıştı. Fransızca konuşan İsviçre'nin çoğuna Fransız ticari radyosu kolaylıkla ulaşıyordu ve aynı şey İtalyanca konuşan İsviçre ve İtalyan ticari radyosu için daha doğrudu. İsviçre'ye gelmeden önce hem Fransa hem de İtalya'nın özel radyosu vardı ve yayınlarında kullandıkları Fransızca ve İtalyanca İsviçre'de kullanılanla aslında aynıydı (gerçekten de İsviçre yerel radyo personelinin çoğu ilk radyo deneyimlerini Fransa'da ya da İtalya'da edindiler). Tam tersine Batı Almanya 1980'lerin sonuna kadar yerel ticari radyoya izin vermedi ve bu istasyonlar çoğu İsviçre "Alman'ının" işyerinde ya da evde kullanmadığı oldukça standart bir Almanca kullandılar. Modern yüksek Almanca'yı çok iyi anlayabilirlerdi ama bunu konuşmak ya da duymak onların tercihleri değil(di). Bu nedenle, İsviçre'de Almanca konuşan yerel istasyonlar için ne yurt dışında ne de haber, bazı tartışma programları, yüksek kültür, bilim ve teknoloji programlarını kapsayan modern yüksek Almanca'da geniş bir materyale yer

veren SBC'nin Almanca konuşan bölgeye yayın yapmasından bu yana yurt içinde çok fazla rekabet vardı.

Toplum içindeki hangi cemiyetler?

1983'te yerel radyoya izin verildiğinde, yayın yapmak için izin isteyen birkaç oto-duyuru yapmış cemiyet grupları vardı. Bunların çoğu Zürih, Bern, Fribourg/Freiburg, Geneva, Lausanne ve diğer yerlerde ruhsat almışlardı. Tavannes'in küçük Bernese Jura şehrinin (3000'lük bir nüfus) bile, "toplum" radyosu olarak bilinen resmi bir ruhsat kategorisi olmamasına rağmen, cemiyet grubu ruhsatları vardı.

Bu tür gruplar tarafından çalıştırılan istasyonlar komşu ülkeler İtalya ve Fransa'dan gelen pop müzik ağırlıklı yayınların yanı sıra İsviçre Yayın Kuruluşu (SBC)'nin ciddi, ılımlı, son derece profesyonel programlarına bariz bir alternatif oldu. 1988'te 16 yerel istasyon araştırması, tüm istasyonlar (günde sadece 90 dakika yayın yapan Radio Riesbach dışında) 3 ya da daha fazla sözlü materyal yayını yaparken, bu 16 istasyondan 11'inin 8 ya da daha fazla saat sözlü materyal yayını yaptıklarını gösterdi (Fleck, 1988). Müziğe gelince, toplum-yönlü istasyonlar sıklıkla kenar gruplar tarafından çalınmış olan halk müziği, caz ve pop müziği ve bazen de yerel müzisyenler tarafından çalınan müziklere yer veriyorlardı. Bunlar, SBC'nin nadiren teşebbüs ettiği, yerel aktiviteler üzerine inceleyici haberler yayınlıyorlardı. Röportaj şovları yerel sorunlarını derinlemesine araştırıyordu. İstasyon servis bölgesindeki bireyler istasyonlarda çalışmaya ve hatta SBC'in ya da İtalyan veya Fransız özel radyolarının profesyonel inceliğinden yoksun olabilecek, kendi programlarını hazırlamaya cesaretlendiriliyorlardı.

Ama bu tür programlar sıklıkla, yarışma servislerinin aksine, yerel aksanlar İsviçre cemiyet radyolarında engellenmemesi gerçeğine şükürler olsun ki daha kişisel ve yerel oluyordu.

Beş senelik denemenin sonunda, bu cemiyet istasyonlarının birkaçı orijinal formlarında yayındaydı ve iki tanesi yayını kesmiş ve daha konvansiyonel faaliyetler yerlerini almıştı. Zürih’in Radio Riesbach’ı değişmeden kaldı ama ufak yapısı –Zürih’in tek bir kesimine haftada bir gün 90 dakika 10 watt üzerinden sinyal veriyordu– başarı olasılığı olmayan büyük değişiklikler yaptı. Raido ALR, Zürih’te, günde birkaç saat çalışıyordu ama tüm Zürih’i kapsıyordu ve İsviçre’nin en kozmopolit şehrinde devam etmesi için geniş bir gönüllü ağına güvenebilirdi. Diğer dört cemiyet istasyonlarının deneyimleri “cemiyet”in ne anlama geldiğini resimlemekte ve bu anlamın politik ve kültürel olarak tutucu bir ulusta ne kadar esnetilebileceği konusunda aydınlatıcıydı.

Tavannes’deki Radio Jura Bernois, Bernese Jura arasında birlik için kampanya yapan ve yakınlarda Jura kantonunu oluşturan bir grup kişi tarafından yönetiliyordu. Ama grup aynı zamanda gönüllülerin katılımına açmıştı ve bölgenin kültürel yaşamında büyük bir dahil olma hissi geliştirmek için çalıştı. Bern kantonu hükümeti tarafından atanan istasyonun yönetim komitesi Jura Bernois politik eğilimli bir hizmet sağlaması gerekçesiyle istasyon yönetimini tahliye etti. İstasyon 3 ay yayım yapmadı ve 1985 sonbaharında yeni ve politik olarak daha tutucu bir yönetim altında tekrar geldi. Gönüllü katılımı devam ediyordu ama daha ılımlı bir ölçekte; istasyon artık yerel meseleler üzerine haber vermiyordu ve kültürel yayımların sayısı çok azaltılmıştı.

Fribourg/Freiburg'daki Radio Sarine yayın hayatına bir cemiyet istasyonu olarak başlamıştı, birçok gönüllü de dahil olmak üzere istasyon personelinin büyük çoğunluğunun Fribourg/Freiburg Üniversitesi ile ilişkisi olmasına rağmen. Personelin politik görüşleri ve kültürel beğenileri soldan aşırı merkezi sola değişiyordu ve diğerlerini memnun ederken toplumdaki bazı kişileri rahatsız ettiler. İstasyon, Fribourg/Freiburg'un kimliğini iki dilli bir toplum olarak yansıtarak, hem Fransızca hem Almanca yayın yapıyordu (Baeriswy & Corboud, 1986). [2] Radio Sarine'nin düşük bütçeli bir işletme olması gerçeğine rağmen, borçları çok büyüdü ve 1986'da yakında olacak iflası ilan etti. 1987'de yeni personel işe alan, programlara daha muhafazakar bir yaklaşım geliştiren yerel bir halkla ilişkiler firmasına satıldı ve Radio Fribourg/Freiburg olarak 1988 Mayısında yayına döndü. Tek bir frekans olduğundan Radio Sarine'nin zamanı bölmesi gerekirken, Radio Fribourg/Freiburg Fransızca/Almanca ikili kanal servisi veriyordu. Radio Sarine çok fazla gönüllüden yararlanmıştı, yeni istasyon profesyonel bir sese ve geniş bir dinleyici kitlesinin ilgisini çeken popüler müziğe çok önem veriyordu.

Radio Extra Be (Bern) Radio Sarine'e benzer bir değişime uğradı. Oto-duyuru yapmış alternatif cemiyet radyosu olarak başladı, personel için gönüllüler de dahil, yoğun bir şekilde yerel üniversiteyi kullandı ve oldukça radikal politik bir pozisyon (İsviçre standartlarında) aldı. Gittikçe daha çok borca battı ve sonuç olarak 1988'de mali destekçilerinin bir koalisyonu (çoğunlukla küçük işler -istasyon reklam yayımlıyordu) eski yönetim ekibini işten çıkardı ve yeni bir ekip işe aldı. Ayrıca prodüksiyon personelinin büyük bir

bölümünü değiştirdi. Yeni Takım, Radio 24 ve Radio Z gibi iki çok popüler İsviçre ticari radyosu için çalışmış olan bir program yönetmeni de içeriyordu; yeteri kadar İsviçre müziği dahil etmesine rağmen, müzikal formatı daha fazla rock, ülke müziği ve ılımlı bir müziği içerecek şekilde genişletti. Daha profesyonel bir "sound" geliştirmeleri için bir prodüksiyon ekibi getirdi; gönüllüler artık pek hoş karşılanmıyordu.

Bern'deki Radio Forderband de kendisini cemiyet radyosu olarak görüyordu. Yine de Bern'de ruhsat edinebilmek için Radio Extra BE'den farklı bir tarzda çalışacağını göstermek zorundaydı. Kendisini kültürel bir istasyon olarak tanımladı. Çekiciliğini artırmak için 1986'da haber yayımlamaya başladı ama EVED istasyonunun ruhsat şartlarının haber yayımını içermediğini bildirdi. Bazı istasyon personeli şarkı söylemeye veya çarpıcı bir şekilde haberleri söylemeye ya da ağızlarına mendil koyarak bir konuda bilgiyle istasyon dışından arayan kişiler gibi davranmaya başladılar. İstasyon yoğun bir şekilde gönüllülere dayanmayı sürdürüyor ama şunda daha konvansiyel bir hale geldi, kablo servisi kullanıyor ve kısmen kendisini potansiyel reklamlara daha çekici kılabilmek için daha profesyonel bir "sound" için gayret gösteriyor. Ayrıca kendisini Bern 1 04-Radio Forderban olarak da yeniden adlandırdı.

Yukarıda belirtilen dört istasyonun deneyimleri İsviçre'nin dünyadaki cemiyet radyolarını yöneten gene kurula bir istisna olmadığını gösteriyor gibi. Böyle istasyonlar daha büyük şehirlerde ayakta kalabilirler, Zürih'teki iki tanesi gibi, çünkü onları ayakta tutabilecek yeterli halk desteği vardır ve radyoya aslında profesyonel bir usulde sunulan eğlence için bakan dinleyicilerin beğenilerine uyan diğer istasyonlar da var. Bir ya da iki istasyonu

olan daha küçük şehirlerin cemiyet istasyonlarını desteklemekte daha çok zorluk çekiyor gibiler, kısmen mali nedenler kısmen de yüksek derecedeki tutuculuk yüzünden. Aşağı yukarı 200.000’lik nüfusu ve kozmopolit havasıyla Bern bile –ulusal başkent ve üniversite şehridir– iki cemiyet radyosu için sınırlı bir toleransı varmış gibi görünüyor, fakat en baştan bir konvansiyonel istasyon olsaydı muhtemelen sorunlara bir faydası olabilirdi.

Gönüllülük kendi başına cemiyet radyoları için bir sorun gibiydi. [3] Eğer bir istasyon yerel bir üniversiteden faydalaniyorsa ya da epeyi oranda İsviçreli olmayan nüfuslu metropoliten bir bölgede bulunuyorsa (örn, Zurih), o zaman gönüllüleri ilgili tutmak yine de zor olsa da, gönüllülerin büyük katılım şansı artabilir. Ayrıca, diğer ülkelerdeki gibi, İsviçre yerel radyolarındaki gönüllüler bazen işlerini yayım dünyasında kariyerleri için bir atlama tahtası olarak görüyorlar ve profesyonel bir tavır sergilemeye ve hatta iş arkadaşlarını da bu yöne sevk etmeye başlıyorlar.

Misafir işçilerin sorunları, endüstriyel kirlilik, birçok kişi tarafından zayıf olarak görülen ve para eşeleyen, ben merkezli, umursamaz bireyler gibi ulusal İsviçre imajı üzerindeki sorunlar gibi meseleler şimdiki İsviçre kitle iletişim araçlarında yeteri kadar iyi sunulmayan toplumsal gruplar ve konular var kesinlikle. Yerel radyo bu konularla ilgilenmek için iyi donatılmış olacaktı. Cemiyet istasyonlar bazen bunu yaptılar ve böyle yapacaklarına dair bir ilk halk kanısı vardı. 1983’lerin sonunda RVO–Accompanying Research’ün Çalışma Grubu tarafından yönetilen bir anket gösterdi ki cevap verenlerin (S=3300) %75’i, dikkatleri şikayet ve suistimallere çekmekte yerel radyoya büyük bir öncelik tanıdılar (Bonfadelli, Gollmer & Haettenschwiller, 1984).

Ama İsviçre yerel radyosunu yakından takip eden kişilerde yayında olan cemiyet radyolarının mücadele şevkinin bir kısmını kaybettikleri genel kanısı da vardı. Gözlemin doğru olduğunu varsayarak, bu gerileme kısmen gönüllü ilgisinin azalması ve kısmen de tutucu bir toplumun değerlerini yansıtan birey ve iş dünyasından gelen mali desteği çekme ihtiyacı sonucu olabilir. Ayrıca, istasyon personelinin birkaçı bana gösterdi ki memurları ve özellikle de yerel memurların röportajları kabul etmesini sağlamak kolay değildi. Giderek daha çoğu radyoyu kabul eder ve hatta kucaklarken bazıları hala radyodan korkar gibi görünüyordu, muhtemelen aşına olmamak nedeniyle; diğerleri radyoyu hor görüyor ya da radyoya ilgisiz gibiydiler. Bu ilgisizlik, dinleyicilerin radyoyu konvansiyonel bilgeliği sorgulaması beklenen bir araç olarak görmelerini sağlamadaki zorluğun kısmi bir açıklaması olabilir. SBC yayınları konu edilen mevzu tartışmalı olduğunda ki bu kadar sık olmuyordu, ciddi, detaylı ve dikkatle dengelenmiş yayınlardı. Fransız, İtalyan ve Batı Alman özel radyoları tartışmalı konulara çok az zaman ayırıyordu ve İsviçre’de tartışmalı konulara neredeyse hiç zaman ayırmıyordu. İsviçre yerel istasyonlarının büyük çoğunluğu tartışmadan uzak duruyor, Zürih’teki çok popüler olan Radio 24’ün düzenli olarak tartışmalı konulara değinmesine rağmen. Özel istasyonların çoğu ekonomik bir önlem olarak haber personelinden kesinti yaptılar ve birkaç istasyon ya haber departmanlarını tamamen feshetti ya da ilk başta yer vermediler.

Eğer özel istasyonların halk üzerinde bir etkisi varsa bu muhtemelen yerel kültür alanında olmuştur. İstasyonların çoğunun çok daha basit prodüksiyon donanımları mevcuttu ama bazı daha büyük istasyonların uzak yayın donanımları vardı ve yerel

festivalleri, grup konserlerini ve kilise müziğini kaydetmek üzere kasabalara seyahat ediyorlardı. Buchs'deki (nüfus 10.000) küçük Radio Gonzen bile bu tür yayınlar yapıyor ve şimdi kültürel grupların istasyonda yayın zamanı istediklerini görüyordu. SBC bazen benzer aktivitelere giriyor ama bir yerel istasyonun harcayabileceği miktarda zaman harcayamıyordu.

Hala, kültürel materyalin çoğu aşağı yukarı içerik olarak ana eğilim. İsviçre ilerici rock grupları ya da protest müzik şarkıcıları ALR, Radio Forderband ya da Lausanne'daki Radio Acidule gibi istasyonlarda çıkabiliyorlar ama küçük şehir gruplar yerel radyoda çıkabilmek için neredeyse kesinlikle daha büyük şehirleri göze almak zorunda kalacaklar. Tekrar, bu tüm dünyada yerel radyoda genel bir durum.

Sonuç

İsviçre'deki yerel radyo medya peyzajının yerleşik bir parçası haline geldi, çünkü İsviçre parlamentosu 1983 yayım kanununun geçicilik yanını 1989'da kaldırdı. Ama yerel radyo bu peyzaj çeşitliliğine kattığıyla sınırlandırılmıştı, kısmen mali tutuculuğu ama ayrıca dinleyici tutuculuğu ve düzenleme gevşekliği nedeniyle. Buna rağmen yerel istasyonlar arasında bir farklılık olduğu doğru. Zürih'te Radio 24 radyo yayıncılığına, çoğu rakibinden daha fazla, daha eylemci bir yaklaşıma sahip; Radio Z. Radio Gonzen kendi bölgesinin kültürel yaşamını yansıtmaya ve abartma yoluyla (istasyon yerel haber de yayımlıyordu) çok küçük bir istasyonun ne yapabileceğine dair iyi bir örnek. Bern 104-Radio Forderband yayın zamanının çoğunu alternatif müziğe ayırıyor; bunlardan bazıları istasyon tarafından kaydedilmiş. Delemont'daki

Frequence 6'da 9'a kadar olan periyottaki yayın zamanının yarısından çoğunu cemiyet takviminden uzun söyleşiler kadar değişen formatlarda sunulan yerel olaylar hakkında haber ve bilgiye ayırıyordu. Radio Fribourg/Freiburg yerel spor olaylarını yayınlıyordu – bu, SBC'nin düzenli olarak yapmayı düşünebileceği bir şey değildi.

5 yıllık tecrübenin bir dizi çeşitlilik yaratmış olmasına rağmen İsviçre'nin yerel radyoyla ilgili kayıtları göze çarpıcı değil ve özellikle Avustralya ve Büyük Britanya gibi ulusların deneyimleriyle özel olarak karşılaştırılmıyor (Browne, 1988). Bu, yerel radyo denemesi üzerine 5 yıllık araştıra projesinin özet raporunda, Dr Ulrich Saxer bu denemenin “İsviçre medya sisteminin oldukça ılımlı bir genişlemeye” yol açtığını ifade ediyor (Saxer, 1989, sf 83). Tam raporu oluşturan şahsi çalışmalar, yayın formatlarında göze çarpan bir benzeşme olduğu sonucunu çıkardı, çoğu istasyon programı müzik ağırlıklı, çoğunluğu uluslararası hit eğlence çeşitleri (Schanne, Diggelmann&Luxinger, 1989). Tutuculuk da kesinlikle bir rol oynadı ama mali ve düzenleme tesirleri de öyle.

1986'da yerel istasyonların çoğunun mali zorluk içinde oldukları açık bir hale geldi. Federal hükümet o zaman çok büyük bir fark yaratabilecek bir değişiklik düşünmeye başladı: her İsveç ev halkı tarafından ödenen yıllık yayın ruhsat ücretinin küçük bir dilimini paylaşmak. İsviçre'de *yayım* için vericiler sağlayan ve muhafaza ettiren bu ücret SBC ve İsveç Posta Ofisi (PTT)'ne gidiyordu. 1986 kanun tasarısı, yerel istasyonların ücretin küçük bir payını almalarını öneriyordu (Parry, 1986). Ama kanun tasarısı, SBC'nin muhalefeti nedeniyle asla bir kanun haline gelmedi. Eğer

tasarı kanunlaşsa idi, istasyonların deney yapmak için daha büyük bir mali özgürlükleri olacaktı ve önceden kaydedilmiş müziğe olan yoğun bağımlılıktan kaçınmış olacaktı. Ayrıca, mevcut geleneklerden kopmak isteyen daha çok sayıdaki dinleyici istasyonları destekleme konusunda ilgili olsaydı, başarısız olan ya da programlarında daha tutucu bir hale gelen cemiyet radyolarının kurtulması mümkündü. Onların örnekleri diğer yayımcılara da esin kaynağı olabilirdi.

Fakat düzenleme gevşekliği de suçlanabilirdi. Yerelliğe ilişkin 1983 yasının şartları prensipte iyiydi ama uygulamasına çok az düşünülmişti. Kısa sürede istasyonlar keşfettiler ki, ne yapmaları gerekirse gereksin kimse bunların yapılıp yapılmadığını dikkatli bir şekilde kontrol etmiyordu. Sinyal bölgesindeki katı limitler bile çiğnenmeye başlanmıştı: Bir istasyon gücünü bir parça arttırdığında ve bir başka istasyonun bölgesine girdiğinde, bazen diğer istasyon EVED’in bu konuyla ilgili hiçbir şey yapmadığını görüyordu, ki bu da diğer istasyonun hakkını kendi eliyle aramasına ve gücünü artırmasına neden oluyordu. [4]

Hem Avustralya hem de Büyük Britanya’nın orta derecede aktif bir düzenleme yaklaşımı var, Büyük Britanya’nın Radyo Otoritesi, bu sene başladı, Bağımsız Yayın Otoritesi’nin yaptığından daha az sıkı düzenleme yapabilir. Ruhsat şartları İsviçre’deki durumdaki gibi aynı detay seviyesindeydi, ama düzenleme personeli mekan ziyaretleri avantajını değerlendiriyor ve istasyonlar tarafından hazırlanan yıllık raporları alıyor, çalışıyor ve tepki veriyorlardı. İsviçre, ve bu meselede çoğu Avrupa ülkesi, yayım düzenlemesi uygulamasına çok dikkat göstermediler. Radyolar ekonomik buhranla karşı karşıya kalınca, köşeyi,

dönmeden kestirmeden gitmenin yollarını bulacaklar: Daha fazla banttan müzik ve haber personelinin azaltılması örneğin, İsviçre yerel radyosunda oluyor. Eğer kestirmeden-gitmek her zaman görülen bir hale gelirse ve eğer düzenleyici uygulamalar gevşekse yerelliğin sıkıntı çekeceği kesin çünkü bu yayım formunun en zaman alan ve sıklıkla en pahalısıdır ve sıklıkla geniş dinleyici kitlelerini çekmez.

Daha önce belirtildiği gibi istasyon dalga erimleri katı bir şekilde sınırlandırmıştır ve istasyonlar program materyallerini birbirleriyle kolaylıkla değiştiremiyorlar, bu nedenle İsviçreli dinleyiciler muhtemelen mevcut çeşitliliğin çoğunun farkında değildi. Ama eğer farkında olsalardı o zaman yerel radyoya daha çok bağlılıkları ya da yerel radyodan daha büyük beklentileri olacak mıydı veya aynı zamanda başka bir taşıyıcı kablonun daha tatsız haber ve müzik getiriyor olması onları kızdıracak mıydı? Homojenlik rahat bir durum olabilir, özellikle bu durumda bir süre bulunıduysa ve radyo bir dereceye kadar toplumu hem oluşturur hem de yansıtır. İsviçre'nin sahip olduğu yerel radyo türü çoğu İsviçreli halkın istediği olabilirdi pekala. Yerel radyo sisteminin, tüm mali politikada İsviçre tutuculuğunu yansıtırıyor olması da olabilirdi. Bu yönlerden, yayım sistemlerinin çalıştıkları uluslara özgü özellikleri gösterdiği savına bir destek oluyor.

Bu terimlerde düzenleme prosedürlerindeki gevşekliği açıklamak o kadar kolay değil. Yayım düzenlemesinde deneyimi ya da ilgisi olmadan bir devlet dairesini (EYED) sorumlu olduğu diğer aktivite listesine yayım görevini de ekleyerek görevlendirmek bir hata olmuş olabilirdi. Ayrıca EYED için, reklamı içerenler bir yana, istasyonların yargılanabileceği, açıkça belirtilmiş bir kriter eksikliği

işleri güçleştirmişti. Ama 1970 ve 1980'lerin Avrupa'sında yayım düzenlemesindeki çoğu girişimler benzer sorunlarla karşı kaşıya kaldı, delil olarak İtalyan radyosu kaosu ve özel Fransız radyo istasyonlarının ruhsatlandırılması ve ruhsatsızlandırılmasında belirsiz kriter ücretleri (Browne, 1989).

Yazılı basın –kitle iletişim araçlarının eski ve politik olarak çok güçlü familyası- destekleyen ekonomik koruma politikası diğer Avrupa uluslarında da görülebilir. Radyo televizyon reklam gelirinden doğan ve bu reklamın basın üzerindeki herhangi olumsuz bir etkisini dengelemeyi amaçlayan Hollanda'da basın için özel sübvansiyonlar var (Browne, 1989). Ve birçok Avrupa ulusu (örn; Almanya ve İtalya) basının yerel radyo ve televizyona yatırım yapmasına izin veriyor.

Bu nedenle, çoğu Avrupa yayım deneyimlerinde olduğu gibi, yerel radyoya İsviçre'in yaklaşımı, diğer özellikler içerikte yaygın olarak Avrupalı görünürken, bazı özelliklerin İsviçre toplumunun daha genel yönlerine bağlanabileceğini gösteriyor. "İsviçre yerel radyosu hakkında gerçekten yerel olan nedir?" sorusuna gelince, İsviçre cevabı diğer Avrupalı yerel radyo deneyimleri kadar belirsiz (Browne, 1988; Lewis & Booth, 1990).

Notlar

[1] Yazar, 5-16 Eylül 1988 tarihleri arasında, aşağıdaki istasyonları ziyaret etmiş ve her birinde personel üyeleriyle konuşmuştur: Bern 104- Radio Forderband; Canal:3 (Biel/Bienne); Frequence Jura (Delemont); Radio Aktuell (gt. Gallen); Radio Extra BE (Bern); Radio Fribourg/Freibourg; Radio Gonzen (Buchs); Radio Jura Bernoise (Tavannes); Radio 90.6 (Bellinzone); Radio 24 (Zürif);

Radio 3iii (Mendrisio). EVED'e karşı personelin tepkisi neredeyse yaygın olarak istasyon personeliyle yapılan 30 röportajda paylaşıldı; fakat personel yazarın kendilerini bu bakış açısıyla isim olarak özdeşleştirmemesini tercih etti. Bu takdir Üniversite de Fribourg'dan Professor Florian Fleck tarafından doğrulandı. Profesör Fleck yayınlanmamış birkaç İsviçre yerel radyosu çalışmalarını yönetmişti.

[2] Biel/Bienne'deki bir diğer iki dilli istasyon Canal:3'ün iki dilli politikalarının bir sonucu olarak ciddi bütçe sorunları vardı. Canal:3 Biel/Bienne şehrinde küçük bir ödenek aldı (25.000 Sfr ya da 1988 yılı itibariyle yılda 16.000\$) ama bölgesi Fransızca'dan çok Almanca(Schwyzerdutsch) konuşan bir bölge olduğundan, Fransız servisi toplam reklam gelirinin %15'ini kazandırıyordu. İstasyon, Bern'deki kanton hükümetinin desteğini istedi. Bu istek geri çevrildi, bu da, yerel radyonun görünüşü göre yerel basın tarafından muamele gördüğü genel küçük görme göz önünde tutulursa istasyonun kötü durumunun nadir bir durum olduğuna dair çok destekleyici bir yazı yayımlamasına yol açtı (Pauchard, 1988).

[3] Yazara, İsviçreliilerin hiçbir şey için istekli gönüllüler olmadığı birçok istasyon personeli ve diğerleri tarafından söylendi.

[4] Böyle bir durum yazara, Ticino bölgesindeki iki radyodaki, Mendrisio'daki Radio 3iii ve Bellinzona'daki Radio 90.6'daki personel üyeleri tarafından anlatılmıştı. Her biri ilk adımı diğerinin attığını iddia etti.

Tablo 1

Almanca (Schwyzerdutsch)- dilindeki istasyonlar

Radio Basilisk, Basel

Radio Extre BE 97.7, Bern

Bern 104 – Radio Forderband, Bern

Radio Gonzen, Buchs

Radio Thurgau, Frauenfeld

Radio Berner Oberland, Interlaken

Radio Pilatus, Lucerne

Radio Sunshine, Rotkreuz

Radio Aktell, St Gallen

Radio Munot, Schaffhausen

Radio Zurisee, Stafa

Localradio Region Wil, Wil

Radio Eulach, Winterthur

Radio Matterhorn, Zermatt

Radio Z, Zurich

Radio 24, Zurich ALR-LoRa Zurich, Zürich (ticari olmayan)

Radio Riesbach, Zürich (ticari olmayan)

İki dilli (Schwyzerdütsch ve Fransızca) istasyonlar:

Canal 3, Biel/Bienne

Radio Fribourg/Freiburg, Fribourg/Freiburg

Fransızca dilindeki istasyonlar:

Radio Cite, Carouge

Radio-Hopital, La Chaux-de-Fonds (ticari olmayan)

Frequence Jura, Delemont

Radio Lac, Geneva

Radio Tonic, Geneva

Radio Region Plus, Echallens

Radio L, Lausanne

Acidule FM, Lausanne

RadioMartigny, Martigny
Radio Chablais, Monthey
RTN-2001, Neuchatel
Radio Jura Bernois, Tavannes
İtalyan dilindeki istasyonlar:
Radio 90.6, Bellinzona
R3iii, Mendrisio

Not: Gösterilmediği takdirde, tüm İstasyonlar ticaridir ve haber, müzik ve talk show (karışımı) yayımlarlar.

Donald R. Browne tarafından

Donald R. Browne (Ph.D, University of Michigan, 1961) Minnesota Üniversitesi'nde Profesör ve Konuşma(Söylev)-İletişim Başkanıdır. Araştırma ilgileri karşılaştırmalı, uluslar arası ve gelişimci yayını kapsıyor. Çalışmasının alan araştırmaları için verdikleri mali destek için Minnesota Üniversitesi'nin Konuşma(Söylev)-İletişim Bölümü ve Batı Avrupa Alan Çalışmaları Programı'na teşekkür ediyor. Bu yazı 1991 Temmuzunda yayımlanmak üzere alınmıştır.

Kaynakça

-BAERISWY, O., & CORBOUD, A. (1986). Die zweisprachigen lokalradios von Biel und Freiburg/Les radios locales bilingues de Bienne et de Friborg (Bilingual radio in Biel and Freiburg). Bulletin,1, 2-22.

- BONDAFELLI, H., GOLLMER, M., & HAETTENSCHWILLER, W.(1984). Lokalradio-nullstudie LA study of local radio as it begins!. Bulletin, 2,:3-7.
- BROWNE, D.R. (1984). Alternatives for local and regional radio: Three Nordic solutions. Journal of Communication, 3491, 36-55.
- BROWNE, D.R. (1988). What's local about local radio? A cross-national comparative study (Occasional Monograph Series, No. 1) London: International Institute of Communication.
- BROWNE, D.R. (1989). Comparing broadcast systems. Ames: Iowa State University Press.
- CASANOVA, R.(1984). Die Schweizer lokalradio-szene im herbst, 1984 (The Swiss local radio scene in 1984). Bulletin, 2, 8-11.
- CASANOVA, R.,& SCHANNE, M. (1986). Lokalradios: Halbzeit der versuchsphase (Local radio halfway through the experimental period!. Bulletin,2, 618-631.
- DISERENS, D.,&ROSTAN, B. (1984). Cinema, radio et television/Cinema, radio and television!. Lausanne: Presses polytechniques romances, collection droit et vie economique.
- EMERY, W. (1969). Zwitterland: Confederation and neutrality. In national and international systems of broadcasting (pp. 322-341). East Lansing: Michigan State University Press.
- FLECK, F. (1988). Unpublished and untitled study of local (Swiss) radio.
- GONG, A.G. (1988). Radiowerbung in der Schweiz (Radio advertising in Switzerland) Zurich: Gong AG Radiowerbung.
- GRANDI, R. (1988). Italy. In P.T. Rosen (Ed.), International handbook of broadcasting systems (pp. 163-172). Westport, CT: Greenwood Press.

- HEAD, S. (1985). World broadcasting systems. Belmont, CA:Wadsworth.
- LANGENBUCHER, W.R. (1989). Musikeppiche für die dialektkommunikation am "neuen dorfbrunnen": Lokalradios in der Sweiz (A musical carpet for dialect communication at the " new village fountain": Local radio in Switzerland). Media Perspektiven, 10, 618-631.
- LEWIS,P.,&BOOTH, J. (1990). The invisible medium: Public. Commercial and community radio. Washington, DC: Howard University Press.
- OETTERLI, B. (1984). Wirtschaftliche aspekte der Schweizer lokal-radio-szene (Economic aspects of the Swiss local radio scene). Bulletin,2,18-21.
- PARRY, J. (1986, July 14). Swiss taking step to privatization. Electronic media, p.20.
- PAUCHARD, P. (1988, June 16). Les pontonniers de Canal 3 (The toll-collectors of Canal 31. L'hebdo (Bienne),p.1.
- ROSEN, P.T. (1988). International handbook of broadcasting systems. Westport, CT: Greenwood Press.
- SAXER, U. (1989). Lokalradios in der Schweiz (Local radio in Switzerland) (Vol.1). Bern: EYED, RVO Studien.
- SCHANNE, M., Diggelmann, A.,& Luxinger, K.(1989). Die lokalradio-programme (The local radio programm) (VOL. 4). Bern: EVED, RVO Studien.
- SCHAWINSKI, R. (undated). Radio 24: Die Geschichte des ersten freien Radios der Schweiz (Radio 24: The history of the first free radio in Switzerland). Egg, Switzerland: Radio 24 Verlag.
- SCHMID, C.L.(1981). Conflict and consensus in Switzerland. Berkeley: University of California Press.
- Schweizerische Radio-und Fernsehgesellschaft. (1971). Schweizerische radio-und Fernsehgesellschaft, 1931-1970 (The Swiss radio and television society). Bern: Author.